

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФУНКЦІОНУВАННЯ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
В СУЧАСНОМУ ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ
(25–26 вересня 2020 р.)

МАТЕРІАЛИ
V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

Міністерство освіти і науки України

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Приазовський державний технічний університет

Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)

Шуменський університет «Єпископ Костянтин Преславський»
(м. Шумен, Болгарія)

Східна Кембриджська міжнародна школа (м. Шен'янґ, Китай)

Бельцький державний університет імені Алеку Руссо (м. Бельці, Молдова)

Віденський університет (м. Відень, Австрія)

Університет Отто Фрідріха (м. Бамберг, Німеччина)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ
МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ В СУЧАСНОМУ
ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ**

(Мелітополь, 25–26 вересня 2020 р.)

**МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

УДК81'24:316.74(06)

ББК 81.4я5

А 43

Редакційна колегія:

Солоненко Анатолій Миколайович – доктор біологічних наук, професор;
Москальова Людмила Юріївна – доктор педагогічних наук, професор;
Коноваленко Тетяна Василівна – доктор філологічних наук, доцент;
Гармаш Олена Леонідівна – доктор філологічних наук, доцент;
Акулова Надія Юріївна – кандидат філологічних наук, доцент;
Гуров Сергій Юрійович – кандидат педагогічних наук, доцент;
Куликова Людмила Анатоліївна – технічний редактор збірки.

А43 Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному полікультурному суспільстві: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Мелітополь, 25–26 вересня 2020 р.). – Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2020. – 405 с.

У збірнику оприлюднено матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, яка відбулася у м. Мелітополі 25–26 вересня 2020 р.

Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів різних рівнів.

У тезисах збережено орфографію та пунктуацію авторів.

За достовірність та оригінальність викладення матеріалу відповідальність покладається на авторів.

УДК 81'24:316.74 (06)

ББК 81.4я5

© Авторський колектив, 2020

З М І С Т

МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ГНОСЕОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО МОВОЗНАВСТВА

Баранцов Є.В. <i>Lexical charecteristics of American rap music</i>	7
Біда С.Ю. <i>Характерні особливості німецької емотивної фразеології та сфера її застосування</i>	14
Ведмецька В.А. <i>Відбиття у мові агресивних станів людини</i>	17
Гармаш О.Л. <i>Когнітивні аспекти дослідження розвитку словникового складу сучасної англійської мови</i>	21
Гребенюк М.Д. <i>Особливості реалізації персуазивної функції каламбуру у рекламному тексті</i>	24
Жигоренко І.Ю., Руденко А. М. <i>Види позитивної оцінки особистості в мові</i>	28
Жукова Т.С. <i>Етноконцепт «калина» в українському словниковому дискурсі</i>	32
Єрмоленко С.І., Філоненко В.М. <i>Заперечні частки як організатори комунікативних типів речення</i>	35
Кульчицький В.І. <i>Відтворення англійських авіаційних термінів з напівпрефіксом multi-українською мовою</i>	39
Лемещенко-Лагода В.В. <i>Традиції лексикографічної фіксації національно-маркованих одиниць у шотландсько-англійських словниках</i>	42
Романова Н.В. <i>Семантика слова WELT у світлі експериментальних даних</i>	47
Тарасенко М.Р. <i>Запозичення як індикатор історичних змін у системі мови</i>	52

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО Й ЗАРУБІЖНОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА У СВІТЛІ НОВІТНІХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Акулова Н.Ю. <i>Театральний дискурс у британському романі періоду міжвоєнного двадцятиліття</i>	56
Денисенко Н.В., Батарейна І.О. <i>Фразеологічні картини світу в підлітковій британській художній літературі</i>	60
Качмар В., Митяй З. <i>Мовна палітра роману Софії Андрухович «Фелікс Австрія»</i>	65
Коноваленко Д.О. <i>Жанротвірна функція хронотопу в похмурому фентезі Ренсома Рітза «Miss Peregrine's home for reculiar children»</i>	69
Котлярова В.Ю., Ткач М.В. <i>Своєрідність конверсії в поетиці роману «Мартін Іден»</i>	72
Насалевич Т.В., Землянська К.А. <i>Використання фразеологізмів у творах детективного жанру</i>	76
Пихтовникова Л.С. <i>Самоорганізація концепта в художественном произведении</i>	83
Фурман І.А. <i>Особливості суспільно-політичних текстів</i>	89

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Агафонов Д.Д. <i>Соціолінгвістична компетентність як лінгводидактичний феномен</i>	94
Бик Н.В. <i>Лексична компетентність як інтегральна частина комунікативної компетентності старшокласників</i>	97
Богданова Є.В. <i>Мультимедійні технології в освіті</i>	101

Коноваленко Т.В., Бондар Н.В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання англійської мови.....	106
Васильєва В.В. Функції міжпредметних зв'язків у процесі навчання англійської мови.....	110
Гурова Т.Ю., Авраменко К.В. Роль електронних освітніх засобів у формуванні англомовної комунікативної компетентності.....	114
Загоруйко Л.О., Плотніков Є.О. Особливості підготовки вчителів до викладання у міжкультурному середовищі: європейський контекст.....	118
Колбасін О.С., Мілько Н.Є. Інноваційні методи навчання англійської мови учнів старших класів.....	121
Колеснік Т.В. Компетентнісно-діяльнісний підхід у навчанні іноземної мови учнів старших класів.....	125
Коляда В.В. Специфіка побудови англомовного писемного тексту.....	129
Котлярова В.Ю., Тесленко О.В. Матеріали англійських газет на уроках англійської мови.....	132
Котлярова В.Ю., Чернишук О.О. Методи навчання полілогічного спілкування на старшому етапі вивчення англійської мови.....	137
Куликова Л.А., Рябуха Т.В. Використання технології «розвитку критичного мислення» через читання і письмо на заняттях з англійської мови.....	143
Лебедева О.А. Формування навичок розуміння оригінальних художніх текстів та іномовних мовленнєвих навичок на основі творів малої німецькомовної прози.....	148
Ляшок Л.В., Возна А. Стратегічні передумови компетентнісного підходу до навчання мови.....	152
Матюха Г.В., Занін О.М. Сучасний стан використання англомовної преси в освітньому процесі з англійської мови в старшій школі.....	156
Матюха Г.В., Кравченко О.О. Підготовка старшокласників до виконання завдань ЗНО з читання англійською мовою.....	160
Межуєва І.Ю. Використання нових інформаційних технологій у процесі розвитку творчої активності майбутнього фахівця в іномовній професійній діяльності.....	164
Мінкова О.Ф., Радько Я.В. Дидактичні ігри в системі управління навчально-творчою діяльністю учнів.....	170
Надольська Ю.А., Віхляєва А.С. Країнознавча компетенція на заняттях з німецької мови крізь призму відеофільму.....	175
Надольська Ю.А., Вишнева-Ільїна К.С. Інфо-медійна грамотність в контексті навчання іноземної мови.....	180
Нощенко В. Концепція навчання іноземної мови учнів старших класів середніх шкіл.....	188
Патенко В.Ю., Павленко А.Р. Іномовна підготовка учнів старшої школи в умовах соціокультурного простору.....	193
Петкова А.О., Тернова К.О. Інтерактивні ігрові методи навчання на уроках англійської мови.....	199
Расказова А.В. Навчання англійської мови учнів початкової школи з особливими освітніми потребами.....	204
Руденко А.М. Розвиток навчальної автономії учня у процесі оволодіння іноземною мовою.....	208
Руденко Д.В. Інтернет технології в системі загальної середньої освіти.....	212
Рутковська А.М., Рутковський М.С. Гуманізація освітнього середовища сучасної школи як засіб соціокультурного розвитку особистості учня.....	217
Самойлюкевич І.В. Формування комунікативної компетентності майбутніх учителів англійської мови початкових класів на матеріалі літературних творів для дітей.....	221
Соболь А.А. Сучасний стан формування соціокультурної компетентності старшокласників на уроках англійської мови.....	225
Струкова С.С., Гуров С.Ю. Застосування інформаційних технологій як чинник формування комунікативної компетенції.....	228

Супрун О.М. <i>Труднощі підготовки до ЄВІ студентів немовних спеціальностей та шляхи їх подолання</i>	233
Таран А.Ю., Мілько Н.Є. <i>Використання кейсової методики у процесі навчання англійської мови</i>	238
Тарасенко Т.В., Віхляєва А.С. <i>Іншомовний професійний дискурс як основа комунікативної поведінки майбутнього філолога</i>	242
Тертицька Ю.В. <i>Modes of interaction at English lessons in high school</i>	246
Тучина Н.В., Каминін І.М. <i>Розвиток дослідницької компетентності майбутніх учителів іноземної мови</i>	254
Харченко Т.І., Гостіщева Н.О. <i>Формування навичок іншомовної комунікації в умовах дистанційного навчання</i>	259
Юрченко Т.Г., Єрмоліна Л.П. <i>Соціально-комунікативні вектори в шкільному навчанні й вихованні</i>	265
Болотіна О.С. <i>Використання комунікативного підходу при оволодінні учнями іншомовними лексичними навичками</i>	264
Мохнатко Є.Ю. <i>Роль соціокультурного компоненту на уроці англійської мови в II класі закладу загальної середньої освіти</i>	272

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Науменко А.М. <i>Дискусійне у сучасному перекладі</i>	277
Арабаджи Л.І. <i>Особливості відтворення реалій в англо-українських художніх перекладах</i>	280
Арабаджи-Типенко Л.І. <i>Особливості англо-українського технічного перекладу</i>	285
Денісова А. <i>Еквівалентність як базисне поняття теорії перекладу</i>	291
Зіненко Н.В. <i>Особливості та труднощі перекладу газетних заголовків</i>	295
Караковська Н.Є. <i>Вираження емоційного концепту в англо-українських перекладах</i>	299
Кулікова А. С., Гурова Т.Ю. <i>Деякі аспекти науково-технічного перекладу з позиції визначення понять адекватності та еквівалентності</i>	305
Магдалінова Т.В. <i>Особливості англо-українського перекладу публіцистичних суспільно-політичних текстів</i>	309
Мінькова Г.Ю., Жигоренко І.Ю. <i>Аналіз діяльності перекладача засобами когнітивної лінгвістики</i>	311
Науменко А.А. <i>Способи передачі суспільно-політичних реалій в іспаномовному публіцистичному дискурсі</i>	314
Рябуха Т.В., Кулікова Л.А. <i>Проблема навчання перекладу: дидактичний аспект</i>	316
Сандюк М.Ю. <i>Особливості англо-українського перекладу художніх засобів у творах детективного жанру</i>	322
Чуприна А.О. <i>Проблеми перекладу прислів'їв та афоризмів на німецьку та українську мови</i>	329

КОМУНІКАТИВНО-КОГНІТИВНІ АСПЕКТИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Авдимирець Н.В. <i>Філософський діалог, як конструкт переходу соціокультурного середовища у культурний простір особистості</i>	335
Алаєва Л. <i>Стратегія доместикації як спосіб лінгвокультурної адаптації комп'ютерної гри при локалізації</i>	340
Булгакова Д.С. <i>Гендерні стереотипи та способи їх репрезентації у структурі сучасної англійської мови</i>	344
Булгакова К.Б. <i>Евфемія як засіб вираження категорії політкоректності у мові</i>	349

компетентності майбутніх учителів є достатньо надійним інструментом для надання практичній діяльності вчителя проблемно-пошукового характеру і забезпечення постійного особистісного і професійного зростання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Головань М. С., Яценко В. В. Сутність та зміст поняття “дослідницька компетентність”. *Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі: зб. наук. пр.* Кривий Ріг : ВВ НМетАУ, 2012. Вип. VII. С. 55–62.
2. Типова програма «Методика навчання англійської мови»: освітній ступінь бакалавра. Івано-Франківськ : НАІР, 2020. 126 с.
3. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностноориентированной парадигмы образования. *Народное образование.* 2003. № 2. С. 55–61.
4. Dewey J. *How we think.* Buffalo, NY : Prometheus Books, 1933. 286 p.

Т. І. Харченко, Н.О. Гостіщева
Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Одним з важливих питань концепції модернізації освіти є комунікативне навчання іноземної мови. В даний час перед вищою школою стоїть завдання не тільки модернізувати зміст навчальних курсів, а й ввести нові технології формування комунікативної мовної компетенції майбутніх фахівців. Викладання іноземної мови у ВНЗ спрямовано на формування у студентів

здатності і готовності до ділової комунікації, що передбачає розвиток різних видів компетенцій, як рецептивного, так і репродуктивного характеру іншомовного спілкування, на розвиток навичок професійно-орієнтованого усного та писемного мовлення. Студент повинен не тільки знати спеціальну лексику, термінологію, фразеологію, граматичні конструкції, представлені в різних матеріалах – газетних і журнальних статтях, публікаціях в електронних ЗМІ (розміщених на спеціальних сайтах, в блогах і твітерах), а також використовувати мовні кліше і штампи ділової розмовної мови, необхідні при веденні переговорів, обговорення професійних питань на конференціях, симпозіумах, «круглих столах», презентаціях тощо.

Розвиток інформаційних технологій відкриває нові перспективи для викладання іноземних мов, особливо це набуває цінності під час дистанційної форми навчання. Не так просто викладачам іноземної мови перейти від традиційних форм роботи, де контролюються усі етапи навчального процесу в аудиторії, до інтерактивних форм взаємодії викладача та студента, чи студентів між собою в умовах дистанційного навчання. Викладач опиняється в умовах необхідності створювати навчальні ситуації, в яких студенти опиняються в заданому комунікативній середовищі. Для того, щоб напрацювати навчальні комунікативні ситуації виникає необхідність у переконливому теоретичному обґрунтуванні правильності того чи іншого вибору при впровадженні нової освітньої парадигми.

Застосування інформаційних технологій в процесі навчання іноземних підвищує мотивацію і пізнавальну активність студентів, інтерес до предмету, допомагає інтенсифікувати і індивідуалізувати навчання, усуває психологічний бар'єр при використанні іноземної мови як засобу спілкування. Особливий інтерес представляють smart технології, які використовуються в процесі навчання іноземних мов, зокрема, вебінари, соціальні мережі, вікі і підкасти [1].

Smart-технології поступово входять в практику навчання іноземних мов. Завдяки їх доступності, мобільності та простоті використання в найближчому майбутньому вони можуть стати досить популярними засобами навчання. Нові

smart-технології вимагають від викладача володіння діапазоном умінь, які вважаються звичною нормою в сучасному бізнесі, але набувають нового змісту і значення в освіті. Зростає значення організаційних навичок викладача, необхідні нові педагогічні та організаційні моделі для упровадження у навчальний процес. Також важливим є удосконалення рівня комп'ютерної грамотності.

Під час онлайн навчання іноземної мови необхідно у повній мірі використовувати інноваційний потенціал Інтернет ресурсів для створення освітнього середовища. Інформаційні технології змінюють соціальний та комунікаційний простір та створюють нові умови для розвитку евристичного діалогу. Особлива роль відводиться Інтернет-комунікаціям (вебінар, аудіо-відео-конференція, чат, блог, електронна пошта, обмін файлами в Інтернеті, whiteboard дошка тощо), які посилюють когнітивно-комунікативну взаємодію. Інтернет надає реальні можливості для моделювання навчального та інформаційного середовища, формуючи певні комунікаційні зв'язки та стосунки [2].

Такий інтерактивний інструмент, як вебінар (від «Веб-семінар»), може використовуватися у формі синхронного та асинхронного електронного навчання. У разі участі студентів у вебінарі вони можуть слухати лекції викладача в режимі реального часу та ставити йому запитання через чат, тобто здійснювати навчальний процес в реальному часі, синхронно. Якщо запис вебінару був завантажений з сайту пізніше, в цьому випадку здійснюється асинхронний тип електронного навчання. Вебінари дуже зручні, тому що слухачі та учасники можуть зареєструватися на вебінар, якщо їм це цікаво, або переглядати записи вебінарів, якщо вони не відвідують їх у режимі реального часу.

Ще одним інструментом навчання іноземної мови є Вікі-технологія. Це технологія спільної роботи над контентом, вона дозволяє декільком користувачам разом редагувати один і той же матеріал. При цьому система, що підтримує вікі, як правило, дозволяє вести історію змін, повертатися до старих

версій, створювати нові сторінки, встановлювати посилання між сторінками тощо. Технологія вікі також дозволяє автоматично розставляти по тексту документа гіпертекстові посилання за ключовими словами. Вікі можна використовувати як для роботи з текстовими файлами, так і для роботи з аудіо і відео файлами. Вікі-технології можуть використовуватися для формування навичок роботи з різними видами текстів (статтями, документами тощо), аналізу окремих мовних явищ в тексті, розвитку навичок послідовного письмового перекладу, а також для викладу в короткій або розгорнутій формі інформації, що міститься в тексті, для узагальнення змісту декількох текстів чи їх окремих фрагментів. Вікі-технології допомагають краще засвоювати і закріплювати новий лексико-граматичний матеріал. За допомогою вікі-практикуму студенти можуть самостійно виконувати завдання (вправи) різного рівня складності, використовуючи, наприклад, один і той же текст. Наприклад, можливі такі види завдань:

- прочитати і перекласти окремі фрагменти/частини тексту користуючись словником;
- вказати типи перекладацьких еквівалентів, які студенти використовували при перекладі фрагментів даного тексту;
- виділити терміни, що зустрічаються в тексті, дати їм визначення, створивши гіперпосилання;
- вказати кілька синонімів/антонімів до виділених в тексті слів;
- замінити виділені слова/словосполучення іншими лексико-граматичними конструкціями з подальшою перебудовою речення;
- знайти в тексті відповіді на запропоновані запитання;
- виділити основну думку і сформулювати її в одній або двох фразах;
- скласти план тексту;
- коротко викласти зміст тексту за планом;
- висловити свою точку зору стосовно проблем, зазначених у тексті.

Таким чином, вікі дозволяє відстежувати зміни, що відбуваються на кожному етапі навчання і, простежувати динаміку розвитку мовних,

міжкультурних і комунікативних компетенцій студента протягом всього курсу навчання іноземної мови, даючи можливість викладачеві оптимізувати процес навчання.

Акт комунікації неможливий без розуміння іноземної мови на слух. Формування навички сприйняття автентичної мови на слух (аудіювання) – одне з важливих і складних завдань навчання іноземної мови. Найбільш ефективним вважається використання аудіо і відеокастів. Вони дозволяють активно формувати і розвивати навички аудіювання іноземної мови, тобто розуміння на слух спочатку в повільному, а потім у нормальному темпі монологічного і діалогічного мовлення з подальшим відтворенням іноземною мовою. Під терміном «підкаст» (від англ. iPod і broadcast) розуміють аудіо- або відео-файл, що транслюється через Інтернет для масового прослуховування чи перегляду. Файли можна завантажувати на комп'ютер, смартфон чи інший пристрій, або прослуховувати чи переглядати в он-лайн режимі.

Переваги використання підкастів у навчальному процесі:

- можливість слухати автентичну мову носіїв мови в комунікативних ситуаціях;
- матеріали підкастів періодично оновлюються, тобто змінюється їх інформаційне наповнення і розширюється словниковий запас;
- підкасти доступні студентам завдяки технічним засобам, таким як, мобільний телефон, ноутбук тощо;
- підкаст дає можливість здійснювати інтерактивне навчання, отже, підвищує мотивацію студентів до вивчення іноземної мови;
- підкасти можна використовувати як на заняттях в аудиторії, так і для самостійної роботи студентів.

Технологія роботи з підкастом збігається з технологією роботи над аудіотекстом і має чітку послідовність у діях викладача і студентів:

- попередній інструктаж і попереднє завдання;
- прослуховування: процес сприйняття і осмислення інформації підкасту;
- робота з прослуханим матеріалом, завдання, які контролюють розуміння

почутого тексту.

Підбір підкастів здійснюється з урахуванням пройденого лексико-граматичного матеріалу. Залежно від ступеня складності тексту, що прослуховується можна скласти питання за змістом прослуханого матеріалу, дати розгорнуті відповіді, використовуючи новий лексико-граматичний матеріал. Потім, з опорою на запитання, прослухавши текст у нормальному темпі вдруге, передати його зміст іноземною мовою. Що стосується відеокастів, в навчальних цілях доцільно використовувати короткі за часом відеоролики, наприклад, випуск новин, короткометражний фільм, так як вони дозволяють студентам максимально концентрувати увагу на переглянутому матеріалі, отже, краще зрозуміти зміст передачі/фільму і підтримати інтерес студентів до теми повідомлення [3].

Таким чином, аудіювання як вид рецептивної діяльності є передумовою для розвитку продуктивних умінь, таких як говоріння. Аудіо- і відеокласти є сучасним автентичним матеріалом для самостійної роботи студентів з підготовки до занять з англійської мови та розвитку умінь і навичок іншомовного спілкування.

Отже, з появою онлайн-освіти відносини студент-викладач можуть бути докорінно змінені, оскільки студенти активно залучаються до навчального процесу та стають більш зацікавленими та мотивованими до навчання та підвищення самооцінки. Інтерес викладачів вищої школи до нових засобів навчання дозволяє побачити освітні можливості сучасних інтерактивних засобів навчання іноземних мов. Використання сучасних інформаційних технологій може покращити мотивацію студентів до навчання, їх відповідальність, рівень самоконтролю та сформувати навички спілкування та міжкультурної компетентності. Нові технології не є універсальним засобом для вирішення всіх проблем освіти і не замінюють існуючі моделі викладання іноземних мов. Лише інноваційні технології не можуть забезпечити повну, всебічну базу вивчення мови. Для максимально ефективного користування перевагами інноваційних технологій, вони повинні бути інтегровані в існуючі, які давно і успішно

застосовуються у практиці викладання іноземних мов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воронкова В.Г., Кивлюк О.П. Людина у освітньому просторі smart суспільства. *Міждисциплінарні дослідження складних систем* : зб. наук. праць. К: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. № 10-11. С. 88–95.
2. Smart-технології в Україні і світі [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://molodi.in.ua/smart-tehnolohiji/>
3. Stanley G. Podcasting: Audio on the Internet comes of age. TESL-EJ, 9(4). Retrieved January 17, 2007. Режим доступу: <http://www.tesl-ej.org/pdf/ej36/int.pdf>

Т. Г. Юрченко, Л. П. Єрмоліна
ЗОШ I-III ступенів № 22
міста Мелітополя

СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНІ ВЕКТОРИ В ШКІЛЬНОМУ НАВЧАННІ Й ВИХОВАННІ

Питання формування комунікативних компетентностей та культури спілкування неодноразово хвилювало науковців. У поле зору педагогів і психологів потрапляють, зокрема, такі аспекти досліджуваної проблеми: загальнотеоретичні проблеми культури мовлення (Н. Бабич, Г. Васильєва, Б. Головін, К. Городенська); особливості публічного мовлення (Н. Голуб, Д. Карнегі, П. Таранов, І. Томан); особливості формування й удосконалення мовлення вчителів (Н. Дика, В. Жовтобрюх, О. Караман, Л. Струганець) тощо.

Як відомо, модернізація сучасної освіти безпосередньо пов'язана з формуванням повноцінної особистості, яка є професійно компетентною, інноваційно дієдатною особистістю, у діяльності якої комунікативні компетентності посідають чільне місце. Зрозуміло, що становлення й розвиток